

KR - Felles arkivenhet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 05.02.2021

Vår ref: 20/04761-8

Dykkar ref:

Høyrings svar frå Møre bispedømeråd – Strategiplan for Den norske kyrkja

I sak 4/21 Høyring - Strategiplan for Den norske kyrkja 2022 – 2025 har bispedømerådet gjort følgjande vedtak.

Møre bispedømeråd gir høyringsuttale om strategiplan slik det går fram av saksutgreiing og møtehandsaming.

Om Kirkerådet utsetter frist for å gi høyringsuttalelse sendes høring om «Strategiplan for Den norske kirke» ut på nytt og saken legges fram for bispedømmerådet til ny behandling.

I møtehandsaminga gjorde bispedømerådet nokre endringar, slik det kjem fram i protokollen. Endringane frå møtehandsaminga er teke inn ordlyd frå saksutgreiinga. Høyringsuttalen frå Møre bispedømeråd blir då som følgjer:

Innleiing

Planperioden for vedteken Strategiplan for Dnk går ut ved utgangen av 2021. Tida er inne for å utvikle planen for strategiperioden 2022 -2025. Kyrkjemøtet (KM) 2020 skulle arbeide med planen, så skulle planen sendast ut på høyring med tanke på vedtak i KM 2021.

Koronapandemien har sett sitt sterke merke på 2020, eit av dei er at KM blei utsett frå april til oktober. Som ein konsekvens har høyringsperioden blitt tilsvarande forkorta. Den 18. november blei invitasjon om å ta del i høyringa sendt til sokneråd, fellesråd, prostar og kyrkjeverjelag. Frist for å sende inn elektronisk svar blei sett til 15. januar. Utdrag frå dei ulike kommentarane er referert i den vidare sakshandsaminga. Innkomne høyrings svar blir presentert som vedlegg til saka.

Administrasjonen har registrert at fleire høyringsinstansar, på grunn av korona-nedstenginga no i januar, ikkje har fått høve til å handsame strategiplanen innan fristen. Det er likevel slik at bispedømerådet må handsame saka på sitt møte 1. februar for å det skal vere råd å fremje saka for planlagt KM no i vår.

Visjonsdokumentet skal formulerast på dei aktuelle målformene, bokmål, nynorsk og samisk. Høyringsdokumentet er skriva på bokmål, medan utkast til formulering av visjonsdokument er presentert både på bokmål og nynorsk. Nokre av dei nynorske formuleringane blir opplevd som konstruerte og kunstige (t.d. «identitetsskildring» og «målskildringar»). Denne høyringsuttalen har erstatta desse orda og ein del andre ord og uttrykk (særleg i opplistinga av satsingsområde) med nynorske formuleringar som etter vårt syn svarar betre til moderne nynorsk og til nordvestlandet sine nynorske dialekter.

Høyrings spørsmål

A Identitet

Høyringsdokumentet sine 2 framlegg til formulering om identitet er deskriptive og ikkje særleg proklamatoriske. Identiteten bør gi uttrykk for kva kyrkja vil vere i det norske samfunnet. Begge dei to framlegga i høyringsdokumentet kan oppfattast som tilbakeskodande og deskriptive. Høyringsuttalen tar til orde for å utvikle ei identitetsformulering som er meir offensiv og som er meir framtidsretta. Høyringsuttalen sitt framlegg til identitet er difor:

Ei evangelisk-luthersk, misjonerande, tenande og open folkekyrkje, som tilber, trur, lærer og deler

Av høyringsdokumentet sine 2 framlegg til identitetsformulering er alternativ 1 nærast den aktive identitetsformuleringa som er skissert over.

Høyringsuttalane

Dei regionale høyringsuttalane er delt likt mellom dei to alternative identitetsformuleringane. Ein høyringsuttale som tek til orde å velje alt. 1, vektlegg orda «misjonerande, tenande og open» som viktigaste orda. Vidare synes ein at alt. 1 forklarte betre kva kyrkja gjer, framfor kva kyrkje er.

Som argument for alt. 2 synest kommentarane at denne slår fast at kyrkja er evangelisk-luthersk, at formuleringa kommuniserer i ein internasjonal og økumenisk samanheng og at ordlyden har betre appell til alle aldersgrupper.

B Formålskategoriar

Høyringsdokumentet deler strategiplanen inn i «formålskategorier». Kyrkja er likevel ikkje berre formålskategoriane, ho lever mellom og på tvers av kategoriane. Det er særleg ein dimensjon ved kyrkja som blir borte i den skisserte 3-delinga, det er kyrkja sitt globale ansvar gjennom sitt internasjonale, diakonale og misjonale engasjement. Dei 3 formålskategoriane reflekterer ein nasjonalkyrkjeleg organisasjon og justerer ned kyrkja sitt internasjonale og globale samfunnsansvar.

Den tredje formålskategorien «kyrkja for medlemene», gir vidare eit uttrykk av kyrkja som ein medlemsorganisasjon som skal tene medlemene sine. Høyringsinstansen ønskjer i staden formuleringa «Kyrkja som fellesskap», då denne formuleringa betre speglar kyrkja sin identitet som eit fellesskap av truande.

Denne høyringsinstansen rår i tillegg til at ein innfører ein 4. formålskategori, der ny 1. kategori får namnet: «Kyrkja sitt internasjonale og globale samfunnsansvar» Andre kategori får ny overskrift «Kyrkja i det norske samfunnet» tredje kategori, «kyrkja som fellesskap» Ein held fast ved den siste kategorien «Kyrkja som organisasjon».

Kyrkja sitt internasjonale og globale samfunnsansvar	Kyrkja i det norske samfunnet	Kyrkja som fellesskap	Kyrkja som organisasjon
--	-------------------------------	-----------------------	-------------------------

Denne høyringsinnstansen stiller likevel spørsmål ved om inndeling i formålskategoriar er naudsynt. Strategidokumentet skal vere lettfatteleg og administrasjonen opplever at innføring av formålskategoriar ikkje gir strategiplanen noko meirverdi. Ved å halde fast på visjonen og på målformuleringar og satsingsområde, blir strategiplanen lettare å forstå og ein slepp å bli usikker på kva omgrepet «formålskategorier» betyr. Vi trur at strategidokumentet vil kommunisere betre om dette punktet blir tatt ut av planen.

Høyringsuttalane

Fleire av høyringsuttalane drøftar i sine kommentarar om det er tenleg eller mogleg å skilje mellom kva kyrkja er for medlemene og kva ho er for samfunnet og undrar seg litt over om kyrkja, som skal «forkynne evangeliet så folk kommer til tro» kan delast opp i nemnde formålskategoriar.

C Målformulering

Kyrkja deler evangeliet gjennom sitt globale samfunnsansvar. Høyringsuttalen vil tilsvarende dele målformuleringane inn i same 4 deler som formålskategoriane og formulere dei som vist i tabell under

Kyrkja er ein del av den globale kyrkje ved å; (enten) dele tru og ved å tene skapning og skaparverk, (eller) forkynne evangeliet gjennom tru og til handling.	Kyrkja representerer nasjonens religiøse forankring, er landsdekkande, aktiv samfunnsaktør og kulturinstitusjon.	Kyrkja gir fellesskap, mening, tru og håp til menneske	Kyrkja har ein velfungerande, attraktiv og rekrutterande organisasjon.
--	--	--	--

Høyringsuttalane

Høyringsuttalane etterlyser formuleringar som løfter kyrkja til å vere noko meir enn ein organisasjon/samfunnsaktør/bedrift/organisasjon, og vil at målformuleringane skal reflektere at CA/, at kyrkja gir mening, tru og håp/trusliv. Vidare seier uttalane at målformuleringane er så generelle at det spesielle og kyrkjelege er vanskeleg å få auge på. Det skulle stått noko i «kyrkja for medlemene» om tru og om at kyrkja skal vere misjonerande og vinne menneske for Kristus. Ein etterlyser formuleringar under målformuleringane som både implisitt og eksplisitt vitnar om trua på ein skapande Gud

D Nasjonale satsingsområde

Lista over gode satsingsområde er lang og god. Det er lett å gi tilslutning til alle satsingsområda som er nemnt i høyringsdokumentet. Det er likevel nokre aktuelle satsingsområde som synes å vere gløymde, og som bør plasserast i kategoriane «kyrkja i samfunnet» og «kyrkja for medlemene». Det undrar når ikkje **gudstenesta** er mellom dei aktuelle satsingsområda. Gudstenesteliv og gudstenesteutvikling bør ha ein sjølvstendig plass på lista og bør vere mellom satsings- og fokusområde som Dnk og bispedøma år om anna peikar ut som aktuelle fokusområde.

Det andre som blir opplevd som eit sagn, er at ingen satsingsområde viser til kyrkjerådet sitt eige arbeid med kyrkjelysplanlegging og forenkling av planprosessar. Heller ikkje reflekterer

satsingsområda kyrkjelyden som fellesskap og eller den åndelege utviklinga i kyrkjelyden. Høyringsuttalen tar til orde for at aktuelt satsingsområde også bør vere «kyrkjelydsutvikling». Basert på det som står over og på høyringsuttalen sitt forslag om 4 «formålskategorier» rår ein til desse nasjonale satsingsområda for strategiperioden. Dei to satsingsområda i kvar kategori er merka med kursiv.

Kyrkja sitt internasjonale og globale samfunnsansvar	Kyrkja i det norske samfunnet	Kyrkja for medlemene	Kyrkja som organisasjon
Berekraftsmåla	<i>Diakoni i en ny tid</i>	Barn og unge	Demokratiutvikling
<i>Fattigdom og rettferd</i>	Fattigdom, skilnader og utanforskap	<i>Dåp</i>	Digitale fellesløysingar
Klima og miljø	Kulturarv	Gravferd	Frivillig innsats
Menneskerettar og trusfridom	<i>Kunst og kultur</i>	Kyrkje på nett	God leing
<i>Misjon og global kyrkje</i>	Klima og miljø	Konfirmasjon	<i>Rekruttering</i>
Internasjonalt dialogarbeid	Religionsdialog og framandfrykt	Livslang læring	<i>Intern-kommunikasjon og samarbeid</i>
Nødhjelp	Berekraftsmåla	Inkludering	Kristne innvandrarar
Utrydde fattigdom	Gudstenesteliv	Vigsel	Rekruttering
		<i>Kyrkjelydsutvikling</i>	
		Gudstenesteutvikling	

Høyringsuttalane

Dei satsingsområder som får høgast tilslutning frå dei regionale høyringsuttalane er:

Kyrkja og samfunnet: Misjon og global kyrkje 5, Berekraftsmål 4, Diakoni i ei ny tid 4
 Kyrkja for medlemene: Konfirmasjon 4, Gravferd 3, Livslang læring 3
 Kyrkja som organisasjon: Internkommunikasjon og samarbeid 6, Demokratiutvikling 4, Digitale fellesløysingar 2

E Innspel og kommentarar

Om dei regionale høyringsinstansane

Talet på dei som er invitert til å sende høyringsuttale er høgt. Av i alt om lag 130 mottakarar av invitasjonen har det berre kome inn 8 gjennomførte høyringssvar. 18 instansar har prøvd å sende inn, nokre fleire gonger, men berre 8 er registrert som gjennomførte. I tillegg har eit høyringssvar kome inn utanom den digitale høyringsportalen. I alt har 4 sokneråd, 3 fellesråd, 2 prostar og 1 prest gitt uttale.

Det er skuffande få som har gitt høyringssvar. I fare for å overtolke den låge svarprosenten, gir den svake oppslutninga signal om at sokna og kyrkjelydane opplever stor avstand til kyrkjemøtet og at saker og vedtak i kyrkja sine sentralorgan i praksis har liten relevans for arbeidet i soknet. Det er ei utfordring å etablere eit plan- og strategiarbeid som kan forplikte og gi retning og innhald til alle dei ulike nivå i kyrkjelandskapet.

Visjon

Visjonen «Meir himmel på jorda» er etter kvart godt forankra i bispedøma og i kyrkjelydane. Inneverande plan har vidareført visjonen «Meir himmel på jorda» frå førre planperiode. Visjonen blir føreslått vidareført i strategidokumentet for perioden 2022-2025.

«Meir himmel på jorda» *kommuniserer godt med kyrkja sitt innhald og vesen*. Kyrkja er

- a) *organismen* som manifesterer himmelriket på jorda.
- b) *fellesskapen* av truande som fortel og vitnar om at himmelriket er nær.
- c) *organisasjonen* som gjennom historia har gitt ly og bustad til evangeliet om Jesus Kristus.

Visjonen *kommuniserer godt med tradisjonen kyrkja har og har hatt i det norske samfunnet*. «Meir himmel på jorda» handlar om levande kulturformidling og trusformidling. Som samfunn auser vi frå fortida sine kjelder.

- d) *Det kristne idegrunnlaget* er bærande for det samfunn Noreg er i dag, kyrkja har gitt innhald og ståstad til verdiar, rettsoppfatning og etisk refleksjon gjennom århundrar.
- e) Visjonsformuleringa *kommuniserer også godt med trua sitt dogmatiske innhald*. Nytestamentet forkynner at «himmelriket er nær», og at Gudsriket allereie er til stades på jorda gjennom kvart menneske som trur.
- f) Visjonsformuleringa gir også uttrykk for ei *misjonal og diakonal kyrkje*, som har himmelske ambisjonar for samfunnet kyrkja er sett til å virke i.
- g) Til slutt *kommuniserer visjonsformuleringa med den politiske målsetjinga om at Dnk skal vere landsdekkande*. I kyrkjebygg og gjennom soknestructur, der alle menneske og områder er delt inn geografiske einingar, bundne saman i soknekyrkja, viser visjonsformuleringa at alle kyrkjemedlemer i det vidstrakte landet vårt er og skal vera ein viktig ein del av visjonen «meir kyrkje på jorda»

Møre bispedømeråd synes at visjonsformuleringa er glimrande og støttar framlegget til å vidareføre visjonsformuleringa frå førre strategiplan.

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug
stiftsdirektør

Arvid Helle
leiar kyrkjefagavd.

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Mottakarar:
KR - Felles arkivenhet

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO